

pravo, ali istovremeno do kraja insitirati na vlastitom izuzetku. Upravo je ova borba ona koju mladić vidi u Jovu kada se poziva na priču o Jovu.

U datoj priči sve je protiv Jova. On je potpuno izolovan, izvan opštosti, izvan zajednice, izvan zakona, izvan svakog racionalnog objašnjenja njegove situacije, sa prstom uprtim u njega, on odbija da kuje i krivi Boga, ali takođe istrajava u tome da je u pravu. Isto je sa bezimenim mladićem. Stupiti u harmoniju sa opštopšću značilo bi postati muž. To je ono što je hteo, ponavljanje koje bi mu omogućili da bude muž (ponavljanje je kao žena kaže Konstantin na početku). Kao i Jov on se pokazuje kao da je kriv „lud, neveran i zavodnik“, ali on insistira „Ja sam još uvek u pravu“. On to isprava nije znao kako, ali nakon munje, nakon ponavljanja on to retroaktivno zna, kao što to zna i Konstantin – pravo na kome je insistirao upravo je pravo izuzetka.

„Čitava stvar“ kaže Konstantin „je rvanje sa opštošću u kome opštost puca pred izuzetkom, rvanje sa njim, koje ojačava izuzetak.“ Kroz borbu izuzetak stiče snagu da postane izuzetak, da se drži spram sveta, i da postane jedan sam. Kao što Konstantin komentariše izuzetak je autentični izdanak opštosti, jer osoba može postati izuzetak samo u usamljenoj borbi sa opštošću. Pesnik je jedan takav izuzetak, on je neproračunjivo sopstvo, „koje niko na ulici ne bi primetio.“, kaže Konstantin.

Samoaproprijacija je psihološka dimenzija ponavljanja. Naš pesnik je duplo prisutan. Ova prisutnost koja je zadobijena i koja je poduplana je ono što Kjerkegor naziva trenutak (Ojeblik na danskom, Augenblick na nemačkom). Konstantin kaže da za razliku od nemira nade i melanholije sećanja, ponavljanje ima „blaženu sigurnost trenutka“. Trenutno nije atom vremena već atom večnosti.